

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska

w sprawie z wniosku P. S.

o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu X.Y.
od orzekania w sprawie o sygn. III K 195/20,
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i
Spraw Publicznych w dniu 3 lipca 2024 r.,

**stwierdza swą niewłaściwość i wniosek P.S.
o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu X.Y. od
orzekania w sprawie o sygn.
III K 195/20 przekazuje według właściwości do rozpoznania
Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 14 lutego 2024 r. (data prezentaty) P.S. (dalej: „Wnioskodawca”), wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu X.Y. od orzekania w sprawie toczącej się przeciwko niemu w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu pod sygn. III K 195/20, z uwagi na zarzut braku niezawisłości sędziego i niezależności sądu, a także z uwagi na istnienie okoliczności uzasadniających wątpliwość co do bezstronności sędziego w toczącym się postępowaniu.

Wskazując na możliwość wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wobec powołania sędziego objętego

wnioskiem na urząd sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), oraz powołując się na treść uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, Wnioskodawca podniósł, że zachodzą wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości sędziego oraz niezależności tak wyłonionego sądu. Przy okazji Wnioskodawca wskazał na szereg nieprawidłowości, jakich zdaniem Wnioskodawcy, miał dopuścić się sędzia rozpoznający sprawę z jego udziałem.

Postanowieniem z 15 lutego 2024 r., III K 95/20, Sąd Okręgowy we Wrocławiu w trybie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622, dalej: „u.SN”) przekazał Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego do rozpoznania powyższy wniosek P.S. o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu od orzekania w sprawie o sygn. III K 195/20.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonana przez Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie całościowa ocena charakteru wniosku P. S. o wyłączenie – przy uwzględnieniu podniesionych w nim zarzutów – przekonuje, że powinien mieć do niego zastosowanie nie art. 26 § 2 u.SN, lecz art. 42a § 3 i n. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 334, dalej: „p.u.s.p.”).

Analizowany wniosek został bowiem oparty w głównej mierze na zarzucie odwołującym się do treści uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20. Uchwała ta poruszała kwestię nienależytej obsady sądu i sprzeczności składu sądu z przepisami prawa, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ww. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Niezależnie zatem od faktu,

że wspomniana uchwała została wyeliminowana z porządku prawnego, analiza treści wniosku jasno wskazuje, że Wnioskodawca zarzuca brak niezawisłości sędziego objętego wnioskiem z tej przyczyny, że został on wyłoniiony w procedurze konkursowej przez obecną Krajową Radę Sądownictwa. Kwestionowanie powołania (np. z powodu okoliczności dotyczących przebiegu procedury konkursowej) jest natomiast zarazem kwestionowaniem niezawisłości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2020 r., I NWW 16/20).

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że ww. wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego we Wrocławiu wchodzi w zakres zastosowania art. 42a § 3 i n. p.u.s.p., a co za tym idzie nie podlega wyłącznej kognicji Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 u.SN. Rodzi to konieczność przekazania tego wniosku do rozpoznania właściwemu sądowi powszechnemu.

Wyjaśnienia wymaga, że w myśl art. 26 § 2 u.SN do wyłącznej właściwości Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Przepis ten ustanawia właściwość funkcjonalną Sądu Najwyższego w każdym wpadkowym (pomocniczym) postępowaniu w przedmiocie wniosków lub oświadczeń o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, których podstawą są zarzuty dotyczące braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego.

Podnoszenie zaś zarzutów dotyczących spełnienia przez sędziego orzekającego w sądzie powszechnym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy, dopuszczalne jest natomiast w ramach instytucji uregulowanej w art. 42a § 3 i n. p.u.s.p.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z art. 42a § 3 i n. p.u.s.p. do rozpoznania wniosku o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności wobec sędziego sądu powszechnego wyznaczonego do składu sądu

rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji lub apelację (z wyłączeniem spraw, w których termin do ich rozpoznania i wydania orzeczenia jest nie dłuższy niż miesiąc od dnia złożenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie w sprawie) właściwy rzeczowo jest sąd powszechny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r, I NWW 370/23).

Stąd, na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w związku z art. 42a § 14 pkt 2 p.u.s.p., Sąd Najwyższy uznał się za niewłaściwy do rozstrzygania w przedmiocie ww. wniosku o wyłączenie sędziego i przekazał go do rozpoznania Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu – jako właściwemu rzeczowo i miejscowo.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a.ł.]